

Szerkesztői iroda: Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja: Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona. Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri ozlkkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A katolikus autonómiáról.

A helyes kormányzás nem akarja a népet kiskorúságban tartani. Megtanítja, hogy mind több ügyét maga tudja elintézni. Minél több oldalú tevékenységet fejt ki a nép, annál inkább ismeri a közélet természetét, a kormányzás nehézségeit és a köztevékenység sikereinek örömeit.

A katolikusok nagykorúnak ismerik önmagukat és a kormánygondnokságából saját intézésükbe óhajtják átvenni ügyeiket. Ezt az örendelkezést szerves összeállításának rendjében autonómiának nevezzük.

Minden egyház autonómiája három főügykörben veszi a köztevékenységet igénybe: a vallási, iskolai és vagyoni ügyekben.

A kath. egyház szervezeténél fogva a vallási ügyekben az önkormányzat csekély tért talál, más egyházakhoz képest. Azonban az iskolai és vagyoni ügyek tágas birodalmi egész tevékenységre nyitnak mezőt.

A kath. önkormányzatnak, tehát a szerveknek hiánya miatt, az állam összes iskolai és vagyoni ügyeinek tonyomó részét kezeli épen úgy, mint a midőn a kath. vallás államvallás volt.

Ez jövőre nem maradhat így. Más egyháznak, mint a katolikusnak az állam nem kezeli iskoláit és vagyonát, miért kezelje a miénket.

Vagy előny az állami kezelés és akkor sérelmes minden más egyházra, hogy ezen előnyben a katolikusok részesülnek csupán. Vagy hátrány az állami kezelés, akkor mivel érdemeltük meg ezen büntetést? Mindkét esetben az jogtalanság, a minek megszűnésére kell törekednünk.

A állam legkevésbé alkalmas földbirtokok jövedelmező kezelésére. Ezért eladta saját birtokait. Ha a sajátját nem vélte czélszerűnek kezelni, lehet-e okosság a másét kezelnie, mi-helyt van a kinek átadja e terhét, mi-helyt lesz autonómiánk?

Az alapok és alapítványok uradalmait Erdélyben kiadta az állam a katolikus státusnak.

A precedens megvan. Rossz-e az erdélyi kath. státus kezelése? Nem. Tehát jogilag, gazdaságilag, elméletileg és gyakorlatban bevált.

Anomália az is, hogy a kath. alapok és alapítványok uradalmait kezeli egy minisztérium, melyeknek sem a mezőgazdasági, sem a pénzügyi adminisztráció nem szakmája. Vallás, kul-

tura, tanítás és nevelés emberei végezzenek tőlük idegen gazdasági, pénzügyi teendőket. Miért lehetett és maradhatott ez így? Mert ideiglenesnek ítélte az alkotmányos minisztérium ezen állapotot 1867-ben. Ezen 33 éves ideiglenességet a kath. alapok és alapítványoknak kiszolgáltatásával megszüntetni kell. A kezelés legyen az autonómiáé, a legszelesebb és legbehatóbb ellenőrzés az államé.

Az állam újabbkori törvényei által feletkezett nélkülűvé lett és egyenlően távol állónak kell tekinteni magát minden egyháztól, tehát nem lehet a kath. egyház iskoláinak ügyvivője. A katolikusok pedig iskoláinkat nem bízhatják sem az államra, — sem bárki másra, mert a tanításnak irányától, szellemétől és a nevelés természetétől és lelkületétől függ a katolikus értelmiség tudása, gondolkodása, vallásossága, erkölce. Mindezekből domborodik ki az egyháznak általános hatása, vezetése és felvirágzása, tehát az oktatásügy létének alapzata.

A tanítás nem elég, hogyellentétben ne álljon egyházunk tanításával, hanem azzal összhangban kell hatnia, mert csak így nevelünk harmónikus gondolkodású embereket, kik gondolataikban, érzelmeikben egysulyra találnak és boldogok.

Ki gondoskodik a tanításnak és nevelésnek vallásuk szellemében való vezetéséről? Az érdekelték, a kik tanítanak és tanulnak, tehát az egyházi és világi katolikusok, vagyis ezeknek szervezete: az autonómia.

A tisztán egyházi nevelése egyoldalúvá, szakszerűsége mellett kasztiszerűvé is válhatnék. Ezért a világi befolyásnak érvényesülni kell, hogy a társadalom, a mindennapi élet igényei helyet találjanak az egyház parancsai mellett és párhuzamosan érvényesüljenek.

Általános elemi és középfokú nevelésünk után, a fiuk középfoktatása minket illet, a mi kötelességünk. Az állam engedje, hogy saját vagyonunkban legyünk mi az urak. Nem akarunk több jogot, mint a mennyit élveznek az autonóm felekezetek ma, mert ez a jogegyenlőség, ez a viszonyosság.

Mi tartalmat kérünk autonómiánknak, hogy a mi önkormányzatunk is legyen része a magyar alkotmánynak, biztosítéka a közsabadságnak, nevelő intézete az alkotmányosságnak.

Ugron Gábor.

A közigazgatás reformja.

A belügyminisztériumban külön kodifikáló osztály működik az év eleje óta az osztálynak egyéb feladatai között első sorban az a megbízatása, hogy a közigazgatás reformját készíti elő. Az osztály e reformmunkát első feladatául az anyagösszeállításnak tekinti. Az anyag egy része már együtt van, a többi pedig külföldi tapasztalatokból s a belföldi viszonyok további figyelembe vételéből állítják össze. Ha a szükséges anyag mind együtt lesz, következnek az anyag rendezése, a megfelelő javaslatok kidolgozása — s azután a javaslatok megvitatása. Ha mind e retortákon keresztülmentek a munkálatok, csak azután kerülnek majd a törvényhozás elé.

A sorrend, a melyet a nagyfontosságú reformnak követni fognak, ellát az eddigi felfogásoktól. Idéig ugyanis a volt belügyminiszter arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közigazgatás reformját alulról csinálja meg s úgy halad fölfelé. Volt megint olyan, a ki felülről óhajtott megkezdeni a közigazgatás kiépítését s felülről haladt volna aztán lefelé a község reformálásáig. Mind a két felfogás mellett szóltak az argumentumot, de mind a kettő tekintélyes akadályba is ütközött. Ennek folytán most az a felfogás győzött, hogy előbb megalkotandó az egész közigazgatási reform s miután a javaslatok szerves egésze megvan, akkor aztán sorba tárgyalhatja a törvényhozás valamennyit és következhetik az életbeletetés.

Ennek az elvnek alapján foly most a munka az egész vonalon. De ezzel kapcsolatban, vagyis még a nagy reform előkészítő stádiumában is szorgalmasan dolgoznak olyan alapvető munkálatokon, melyek a nagy közigazgatási reform keresztülvitelét megkönnyíteni vannak hivatva.

Igy a többek között készen van a községi közigazgatási tanfolyamokról szóló reform, mely régóta érzett hiányt fog pótolni. Kilencz, vagy tíz ilyen tanfolyam felállítását tervezik, természetesen az ország különböző részeiben és a megfelelő arányos beosztással. A tanfolyamra érettségi vizsgálatokat sikerrel letett ifjakat vesznek föl és ha a polgári iskolát idővel reformálni fogják hét osztályra, akkor a polgári iskolát végzett növendékek is jogosítva lesznek e tanfolyamban való részvételre. Ez intézkedés életbeletetésé magá után fogja vonni a körjegyzői vizsgalóbizottságok megszűnését. Ez azonban erős biztosíték lesz arra, hogy a közigazgatás alaposan képzett, a fokozott adminisztratív igényeknek megfelelő erőket fog kapni, a mi a jó közigazgatásnak első feltétele.

Eleinte úgy tervezték, hogy ez a reform már májusban a törvényhozás elé kerül és elintézés után még ez év szeptemberében életbe léptethető. Hogy a bejegyzési tárgyalásai és a kvótajegy mellett az az eredeti terv keresztülvihető-e, az tisztán technikai dolog. Mindenesetre öröndetes volna, ha megvalósíthatnák.

Másik és nem kevésbé fontos kérdés, melyet Széll Kálmán miniszterelnök már jelzett a parlamentben is, a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzetének javítása. Tudvalevő, hogy tisztviselőink Ausztria tisztviselőivel

egyenlő dotációban részesüljenek, szükséges a mostani 100 millió fizetéshez még mintegy 35 millió.

Ezt a 35 milliót adott pénzügyi helyzetünkben ma csak úgy t remthetjük elő, ha a kormányzat minden ágában a lehető egyszerűsítést keresztülvizsik és a felesleges állások fizetésének megtakarításával javítják a tisztviselők anyagi helyzetét. Ezt az egyszerűsítést minden miniszter a maga kormányzati körében tanulmányozni fogja, annak idején megteszi javaslatait, az összes javaslatokat értekezlet elé bocsátják s ha ekként az ügy kellően megérett, a törvényhozás elé kerül.

Vidéki hírlapírók orsz. gyűlése.

Pécs, ápril 16.

Saját tudósítónk expresse tudósítása.

A vidéki hírlapírók orsz. szövetsége Pécsen tartotta az idej közgyűlést.

A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult országszerte.

A gyűlés napjára a lapkiadók orsz. egyesülete is gyűlést hirdetett és így kétszeres érdeklődés irányult Pécs városa felé.

A lefolyt gyűlésről az alábbiakban számolunk be.

Hírlapírók fogadtatása. Ismerkedés.

Nagy ünneppésséggel, meleg rokonszenvenvel fogadták Pécsen a város közönsége és a helyi kollegák az ország különböző részéből érkező hírlapírókat.

A zöme a hírlapíróknak vasárnap este 8 órakor érkezett meg. Kolozsvárról már este megérkezett Petrácz József, reggel pedig Kuskó István hírlapíró a helyi választmány képviselőjében.

Este 9 órakor volt az ismerkedés a Nemzeti Kaszinó termeiben. Az ismerkedésen Pécs város színe java képviselve volt. Az ismerkedés alkalmával megállapították a más napi teendők programjának részleteit és ezzel a legvidékebb hangulatban egyrésze éjjel előtt a társaságnak, egy másik része pedig éjjel után vonult nyugalomra.

A gyűlés napja.

Reggel 8 órakor minden újságíró tápon volt. Ebren volt Pécs város közönsége is és előzőnlőtte az utcákat.

A hírlapírók a Király-utca felé a színház elé igyekeztek.

Itt kocsiak várták őket. Ezekre felszálltak s mintegy kétszázán, hölgyek és urak kísérv a pécsi urak által felvonultak, a kissé magasabb ponton, a város szélén levő Zsolnai porcellán és majolika gyárba. Az igazság kedvéért kell megemlítenünk, mikép a pécsi urak közül a társaságnak volt olyan tagja is, a ki először volt ebben a világhírű gyárban az alkalmossal.

majd elmondjuk a dolgot, ha ő nem segít, akkor senki sem. Apám, a ki máskor olyan készséggel vállalkozott mindennemű tervünk keresztülvitelére, most csak annyit jegyzett meg:

— Ha itt tud hagyni onnyi mosolygó, szép leányt, hát csak had menjen!

A fiuk folyton a mi felsülésünkön elczelődtek egész vacsora alatt, én szemrehányó tekinteteket vettemt apám felé, a ki nyugodtan ült a helyén, s nekem úgy tettszett mégis, mintha csufondáros mosoly ált volna ajkán, a mikor Csányra nézett. Tíz óra után előállott a Gyurka fogata, a fiuk mind készülődni kezdettek, mi lehetetlenségünkön bosszankodva, szólanul állottunk fel, hogy kikísérjük őket.

Gyurka mosolyogva bucsuzott el mindnyájunktól, s felült a magas bakra; a négy fekete paripa türelmedeul kapálta a földet, megsuhant az ostar, s a fogat vágatva indult meg, Gyurka meg visszakiáltott.

— A pünkösdi viszonzulásra!

Alig haladtak azonban néhány lépésnyire, a legelső kocsi, a Csányké megállott. A tiszta tavaszi estén minden hang felhalaltszott a verándára.

— De hiszen a kapu be van zárva — hallatszott a Csányk hangja — eredj Féri és kérd el a kulcsot.

A kocsi elmondta az izenetet, apám az válaszolta, hogy nagyon sajnálja, de nála az a házi rend, hogy kilencz órakor kaput zárnak, s ezt a jó rendszabályt senki kedvéért meg nem változtathatja. Egynehány-szor még felizentek a fiuk, végre is nem volt mit tenni, maguk jöttek a kulcs után. Apám mosolygott, a mitor a Csányk aggodalomteljes arcát meglátta.

— Hát azt hitted, édes öcsém, hogy vizesen hagyod itt a lányokat, te meg szárazon mented meg az irhádát? Na azt ugyan

A zsolnai gyárban.

Zsolnai Vilmos, ki csak közelebbről hunyt el, egyszerű fazakas mester volt. Szorgalmas és jeles tulajdonságai által fejlesztette iparát oda, hogy mai gyára világhírűvé vált. Pénzt és dicsőséget szerez külföldről is a magyar nemzetnek és gyára a sevesi világhírű porcellán gyárral egy rangban áll.

E telep roppant nagyságáról bárki azonnal fogalmat szerezhet magának, ha elmondjuk, hogy a zsolnai gyárban 800 munkás dolgozik. Mindannyi jól van honorálva, a munka-termek egészséges, szellőztetett, jól fűtött helyiségek, nagyrészenek felső világitása van.

Egy gyönyörű parkta van átalakítva az a terület, s hol a Zsolnai-gyár áll. A parkban nevelt juniperusok és örökzöld kuszó növények között tűnnek fel lépten-nyomon azok a szobrok, melyek izléssel és bizonyos rendszerrel vannak elhelyezve.

E szobrok között a mithológiából, a szentek közül, a koronás fők köréből vannak válogatva kiválóbb alakok.

A termekben látja az ember történelmünk kiválóbb alakjait, Kossuth Lajost, Batthyányi Lajost, Strobel és Zala, Erzsébet királyné szobrát. Nagy csoportja van a pogány isteneknek kívül a keresztény egyház szentjeinek is és gyönyörű oltárképekhez megkivántató szobrok és csoportozatok láthatók e gazdag raktárban.

A porcellán edények csodás változatairól művészi festéséről, izlées, meglepően szép változatairól bajos lenne e lapok szűk keretében pontos leírást adni.

Meg kell elégednünk annyi felemlítéssel, hogy több ternen keresztül ennek raktára káprázató és csoda szép.

Porcellán, majolika, terracotta, cserép készítmények roppant gazdag változata állítatik itt elő. A gyár produktuma annyira dominálja a világot, hogy még a velünk elenséges lábön álló osztrák sogorok atyamestere Lueger bécsi polgármester is megemeri magát és Zsolnainak a gyárból rendel épület, diszmű és ház tartási produktumokat.

A magyar iparnak ez a legszebb diadala.

E gyárban olyan szállítható porcellánkádák készülnek, a melyeneket eddig csak Angliában tudtak csinálni.

A gyárban készülnek az állami távirda és telefonkészülékhez való porcellán szigetelők százezerszámra. Ezek ellenállását Végh Lajos, Kolozsvárról Pécsre kinevezett táviró főtiszt próbálja ki, villamos erővel, mielőtt átvennék. A Leclanche-elemeknek százezerével áll raktáron az agyagedénye.

Kancsó, kulacsok, szobrász munkák,

rosszul gondoltad te is, meg a többiek is! Ugy bizony!

Az öreg Pálossy Dani odafordult a meglepődött Csánykhoz.

— Nem megmondottam neked még régen, „ne menj öcsém sehova, ’sz van Marótón szép lány is, meg jó bor is?” Most aztán a saját károdon tanultam meg!

A fiuk is jó kedvre hangolódtak, s úgy vonultunk vissza az ebédőbe, mi győztesek.

Én késő éjjelig nem aludtam, kinyitottam az ablakot, s kihajoltam. Csodaszép tavaszi éjszaka volt, egyetlen felhőfoltocsa sem homályosította az eget, a hold kerek tányérja, s a csillagok miriádjai világítottak alá; a levegő friss, tiszta volt, a szellő lágyan, édesen simogatta meg az arcomat, minden telve volt ibolya illattal, ég, föld és levegő. Egy ragyogó csillag szaladt le az égről, hosszú, fényes nyomot hagyva maga után. S talán az éjeli balzsamos levegő izgatott, olyan rossz sejtések kezdettek győződni; hiába feküdtem le, hiába hunytlam le szememet s ítemtem arcomat párnám közé, egyre azt a csillagot láttam, egyre azt ismételttem magamban, miért kellett annak a fényes csillagnak lehullani?

Másnap azért korán keltünk, hiszen ez mi napunk lesz, ma mi tőlünk fognak felni, úgy a fiatal urak, mint az öreg bácsik. A nagy fazekak, öntöző kannák színültig voltak telve friss kutyvizzal, s nem sokára mindnyájan távozotunk halószobánkból, hogy felkeressük a tegnapi hűsöket, a kik ma olyan gyáván megfognak szökni előlünk.

Hát szöktek is előlünk egytől-egyig, Csányk Gyurkát kivéve, ő mintba mitsem sejtett volna, megállott a szoba közepén, mosolyogva várta be minket. Mi sem voltunk restek, odamentünk mindnyájan hozzá, gondoltuk, ha ilyen közel van, végezzünk

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Április 17.

Egy régi jó „Husvét”-ről.

Sok, igen sok évvel ezelőtt, egy kicsi kis faluban, annak is a közepén, a régi udvarházban ünnepre készültek, husvéti ünnepre. Azokban a régi jó időkben történt, a melyekről olyan édes örömmel beszélnek az öreg emberek és asszonyok, a mikor még küllőig erő sárban is robogtak a cifra négylovas kocsi, így ünnep táján egyik nagy udvarházból a másikba, hogy gazdáik egymásnak sok jó egészségben eltöltendő ünnepet kívánjanak, a mikor még nem ismerték a parfümös üvegekkel való öntözést, hanem kutyvizzal lett kártyákkal leselkődtünk egymásra már kora reggel.

Édes apám háza gyülekező helye volt egy a megyebeli öregebb családoknak, mint a fiatalabb nemzedéknek. Mindenki ismerte anyám szíves vendégszeretétét, apám kedélyes anekdotáit, el is terjedt közmondás alakjában; ha valaki mi hozzánk indult s utközben valamelyik ismerősével találkozott, azzal állította meg:

— Hát te öcsém hová mégysz? ’sz Marótón szép lány is, meg jó bor is!

Ebből aztán rendszeren az következett, hogy a megszólított is megfordította szekere rudját Marót felé, hogy most már kelten fogjanak el közös erővel egy harmadik, Maróttal ellenkező irányban haladó, mit sem sejtő hazafit.

Csak ketten voltunk testvérek: Juliska, ki jóval fiatalabb volt nálamnál és én. Juliska örökké mosolygó, gömbölyű, formás, szőke teremtes volt, én gondolkodó termé-

szerű, nagyon sovány termettel, savószinű szemekkel megáldott, csunya leány voltam. A maróti szép lány néven én bizony nem tarthattam igényt semmiképpen, de tudja Isten, sohasem jutott eszembe, hogy szebb is lehetnék. Abban az időben (lehettem 27 éves) már feltettem magamban, hogy nem megyek férjhez soha. S mégis, a mikor az első négyes befordult a kapun, olyan ismeretlen izgatottság fogott el. Az alispánné volt a három lányával; utána jöttek sorba a szolgabírók, főjegyzők, doktorok nagy üveges batárai. Nagyszakállas urak, kövér mamák, mosolygó, vidám arcú lányok szálltak ki. Alig győztük a sok üdvözlést, kérdészködséget, kínálgatást. Olyan zajos, eleven képet mutatott a mi nagy ebédőnk. Édes apám anekdotákat mondott el, az alispánné a Miezi leánya eljegyzését bozta napvilágra, a szoba tulsó végén állottak a megye legszebb lányai egy csoportban, közöttük a maga igéző szépségében Juliska, a hugom, nevetve, mondott el valamit, közbe-közbe meghalkítva a hangját, nehogy a feszült figyelemmel hallgató lányokon kívül, avatatlan fülek is meghallják, én anyámnak segédkeztem épen, a mikor az ajtó kinyílt és az urak általános „szervusz gyerek” felkiáltása közben belépett a megye legdaliásabb, legcsinosabb fia, Csányk Gyurka. Az én szívem olyan örülten dobogott, majd kiszakította keblemet, midőn reszkető kezemet odanyújtottam, hogy üdvözlőjem őt. Aztán a lányok közé vegyültem, vidám történetet mondott el, a mit azonban én nem hallhattam, mert anyámmal eltávoztunk a szobából.

Husvét másodnapján korán, nagyon korán ébredtünk mi lányok, sokáig tanakodtunk, ki menjen először ki a szobából, jól tudtuk, hogy odakinn hajnal óta leselkődnék a fiuk reánk. Juliska volt a legbátrabb, elsőnek lépett ki, mi utána sorban. A mint a szobából kiléptünk, hideg zuhany fogadott, s

nem telt bele egy perc és határozott tiltakozásunk, sikoltozásunk ellenére bőrig áztunk mindannyian, még így is üldöztük egymást folyosókon, szobákon keresztül az öregek biztatása mellett:

— Ne hagyj magad Pista, még szárazok a lányok! Balra kerülj Misi öcsém, onnan támadj! Nézd a málészájúját, hogy hátrál! Magda menekül, ne hagyjátok!

S a mindenkitől irigylve Csányk Gyurka felém tartott, én megrémülve hátráltam a folyosó ajtajáig, ott megálltam, próbáltam ki nyitni az ajtót, sehogyan sikerült, azallat Csányk közvetlen-közlembbe jutott; a következő perczben csuron vizesen állottam előtte, az öregek „bravo” kiáltása közben. Életem legboldogabb perceze volt ez, a melyet elfelejtini sohasem fogok. Tudtam, hogy nem szeret, hogy Juliskát szereti, de azok a szép szemek olyan jószágosan néztek reám abban a pillanatban, hogy ezért a tekintetért egész életemben hálás voltam iránta, s többet soha sem is kívántam volna tőle, hiszen nővéremnek elismert vőlegénye volt már akkor, azon a husvéti ünnepen.

Este felé Csányk Gyurka sűrűn nézegette az orjáit, s kijelentette, hogy neki még az éj folyamán haza kell menni. Erre mindnyájan felzudultunk.

— Ez nem járja Gyurka, dehogy is megy el, holnap reggelt meg kell várja.

De sem szép szóval, sem igérettel többé marasztalni nem lehetett. Annál is feltűnőbb lett a dolog, hogy már többen a fiuk közül kezdettek holmi elhalasztathatlan dolgokat, komoly ügyeket emlegetni. Nekem megvillan eszemben a gondolat, hátha a holnapi öntözés elől futnak? Hiszen holnap mi rajtunk lányokon van a sor, még bizony egéruat vennének! Ezt már meg kell előzni! Felvilágosítottam a lányokat, s együtt azt határoztuk, hogy apámhoz megyünk, neki

közegészségi és csatornázási czikkek nagy halmaza látható a műhelyekben.

Annyi változatban kályhákát sehol sem lehet látni, mint itt.

A fedéllemezek nagy csoportja érdekes tarkaságban váltakozik itt e gyár készítményei között. Egész Európát dominálja e gyár fedélserepeivel.

Talán Kolozsvár az, a mely e gyár produktumait legkevésbé használja. Legalább a mennyi szerelőt Kolozsvárt megkérdeztem, azok mind külföldről hozták a csatornázáshoz cserépesőveiket.

Kár, hogy nem történt a gyárban kellő gondoskodás vezetés magyarázatról a látogatók számára. Mindenik teremben a művezető mellett volna, hogy jelen legyen. Egy-két magyarító után haladt a látogatók nagyszáma, kik közül csak az elől levők tájékozódhattak.

A hírlapírók gyűlése.

A vidéki hírlapírók országos szövetségének közgyűlését a városház nagytermében tartották meg.

Kulinyi Zsigmond elnök üdvözölte a fővárosi sajtóegyesületek kiküldött képviselőit. Vészi József kijelentette, hogy a közös eszme szolgáltatában működő egyesületet szorosabban kell egymáshoz kapcsolni. Ezért kölcsönösen elmennek majd a gyűlésekre. Ezután nagy tetszéssel fogadott beszédben az Apponyi Albert gróf által kezdeményezett sajtó-békeegyesülethez való csatlakozásra hívta fel a szövetséget, melynek részére a magyar szervezetenél öt helyet tartottak fenn a vidéki szövetségeknek. E helyeket a szövetség elnökével, két alelnökével, titkárával és Lenkei Lajossal, a Pesti Napló szerkesztőjével töltötték be. A csatlakozásról gr. Apponyi Albertet és Jókai Mór, a magyar békeszövetség vezéreit táviratilag értesítették. Az Otthon kör képviseletében Hovesi József üdvözölte testvéri szeretettel a vidéki hírlapírók szövetségét.

Az elnök előterjesztést, mely szerint a szövetség vagyona 76000 korona, tudomásul vették. A jelentés kapcsán Benedek Árpád aradi hírlapíró a vidéki zsurnaliszták külföldi tanulmányutjának előmozdítására stipendium létesítését javasolta. Az elnökség a kérdést tanulmányozni fogja.

A jövő közgyűlés helyéül a debreczeni tanács meghívására Debreczen városát jelölték ki.

A tisztikar három évi ciklusra betelvé, Kulinyi Zsigmond tisztársával együtt lemondott. Majd Pleiszinger Ferencz korelnökle mellett megajították a tisztújítást.

Lenkei Lajos az elnökség kiváló érdemeinek elismerése mellett azt javasolt, hogy Kulinyi Zsigmond elnököt, Szávay Gyula és Barát Ármin alelnökökké, Palócz László titkárrá és Tömörkény István pénztárossá választassanak meg. Halász Lajos a Nagyvárad Napló szerkesztője szintén lelkes szavakkal apostrofálta az elnökség érdemeit, mire az elnökséget újolag lelkesedéssel megválasztották. Az igazgatóságot titkos szavazás után újolag megalakították. A választás eredménye ez:

Igazgatósági tagok.

Békefi Antal Szeged, Benedek Árpád Arad, dr. Brájler Lajos N.-Becserek, Edvi Illés László Arad, Fehér Dezső Nagyvárad, Halász Lajos Nagyvárad, Hegyi Jenő Fiume, Kaffehr Béla Szombathely, Kisteleki Ede Szeged, Konecz Ákos, Lendvay Miklós Temesvár,

először vele. Óriási mennyiségű víz zuhant a fejére, csurgott végig testén, nagy tócsánt képezve alatt, a földön. Nem tudom, melyikről kapott legjobbat, azt hiszem, mindnyájunktól nagyon sokat. Győzelmi kiáltást hallatva siettünk tovább a többiekkel felkerek. Az öntözés vígan folyt tovább, mint tegnap. Végre mindnyájan kifáradtunk, ruhát váltottunk és siettünk ki a kertbe. Csánykit is ott találtuk, még mindig vizes volt a nedves ruhája szorosan tapadt melléhez. Juliska elhalványodott, én is odasiestem, de az ijedségtől egy szót sem tudtam szólni.

Az Istenért Csányki, mit csinál? Őltözzék gyorsan által, hiszen maga nagyon megfűt, még a haja is vizes — mondotta Juliska, hangjában annyi gyöngédség, félelem vegyült, Csányki mosolygott.

Ugyan, csak nem képzeli, hogy cukorból vagyok s a víztől elolvadok — mondotta vidáman — hiszen ma olyan boldog vagyok, édes Juliska, ma, éppen ma!

Ezután szomorú napok következtek, elmondani is fáj, hát még átélni. Csányki Gyurka harmadnapra ágyba került; sok ideig volt beteg, igen nagy beteg, s mikor egy-egy nap jobbakban volt, akkor beszélt arról a felejtetheten napról, a melyben ő életében legboldogabb volt. Hat hónapig küzdött az élet a halál ellen s végre is az utóbbi győzött. A megye legdalásabb fia, a mi kedvencünk, a szép Csányki György halott volt.

Olyan sokat tűnődtem később, a mint első fájdalommból eszmélni tudtam, vajon melyikünk ölte meg őt, melyikünk kezéből jött a hideg csepp, a melyik az ő nemes, melegérvé szívét örökre kihűtötte. Ez titok marad mindnyájunkra nézve. Egy darabig vége-hossza nem volt emlegetésének. Eszembe jutott az a fényes csillag, a melyik azon az emlékezőtész tavaszi éjszakán leszáadt az égről, egy pillanattig milyen fényes nyomot ha-

Lenkei Lajos Pécs, Lovassy Andor Torda, Magyar Mihály Kolozsvár, dr. Milkó Izidor Szabadka, dr. Móricz Pál Szeged, Rábel László Sopron, Sas Ede Nagyvárad, Tiszti Lajos Arad, Ujlaki Antal Szeged.

Póttagok.

Bánfalvi Lajos Szentés, dr. Fényes Samu Kassa, Hegyesi Vilmos Kolozsvár, Kuszthó István Kolozsvár, Reininger Ferencz Pécs, Perjessy Lajos Versecz, Ruttkay Menyhért Miskolcz, Rumi Sándor Győr, Schwarcz Sándor Eger.

A pécsi dóm.

Gyűlés után a pécsi dómot tekintették meg a püspök egyik lelkesének kalauzolása mellett. A szent István király által épített, e században restaurált pazar fényűvel berendezett dóm, melynek oldal szentélyei vannak s mely a föld alatt is egy külön templommal, oszlopcsarnokkal van ellátva, gazdag magyar stílus festésekben és szobor munkákban. A társaság egy órát töltött e szentélyben, melynek falain a magyar izlés, vallásosság, hazaszeretet és nemzeti dicsőségünk számos epizódja tekint le a freskók és képekről.

Társas ebéd.

Magyaros ebédekkel vendégelte meg Pécs város közönsége a hírlapírókat. Magyarok voltak az ételek, magyar volt az étlap.

Az ebéd alatt a híres Rácz Gusztáv zenekara játszott szebbnél szebb édes bus magyar dalokat.

Az első felköszöntőt Magyarossy Imre polgármester mondotta a királyra. Azután Kulinyi Zsigmond köszöntötte fel a vendégszerető várost. Ő utána Kardos Kálmán képviselőházi alelnök, Zilahy Simon, Vészi József s mások mondtak felköszöntőket. A vidám lakoma estélig tartott.

Littke pezsgő gyár megtekintése.

Este a hírlapírók megtekintették az európai hírt pezsgő gyárat s annak pénzéit, hol állandóan egy millió palack pezsgő fekszik. A nagy aranyú üzlet a társaságot meglepte s örömmel töltötte el a látogatókat, hogy e tekintetben a francziákkal oly elismerésre méltóan tudjuk felvonni a fegyvert.

A vendégek este 5 órakor a Szeccs-síós sörcaimokban vidám bucsu lakomával fejezték be a nap élményeit.

Orvosi közügy.

Az országos orvos-szövetségnek 1899. szept. 10-én Nagyváradon tartott kongresszusán sok fontos és actualis kérdés tárgyalatott, a mi az orvosi közügy misériáin akart segíteni. Ezek között a munkáinak megfelelő anyagi javadalmazás tekintetében, az életbiztosító társaságok által fizetett orvosi vizsgálati díjak csekély voltának sanálása képezte egyik kérdés tárgyát. Az egyes fiókok a központ felhívására megtekinték javaslatukat, némelyek túl magas árakat szabtak, még voltak a kik közép uton, s mindkét fél részére méltányosan ohajtották ezt a kérdést megoldani. A mi fióknak azon elvből kiindulva, hogy a biztosító összeg irányadó nem lehet, mert a vizsgálatot ép úgy kell végezni 300 — mint 20,000 koronánál, s legalább 50—60 kérdésre írásban is megfelelni, egységes árt ohajtott. A kongresszus többsége azonban más szempontból fogván fel a dolgot, elfogadott egy kvótát, melynek végrehajtását az egyes fiókoknak kötelezővé tette. A kolozsvári fiók-szövetség e határozat végrehajtására legzélszerűbbnek látta egy kötelezvény aláírását, mely mintegy próba követ-

fogja képezni annak, hogy valamely határozat végrehajtható-e vagy sem? És ez egész simán ment, az orvosok mindegyike, vagy kettő kivételével, a mi a harmoniát legkevésbé s zavarja, a kötelezvényt aláírta, a mely aláírás és az aláírók magok teljes garantiát nyújtanak immár arra, hogy igenis lehet egyetértést létrehozni, az akarat megvan.

Ezen határozat és kötelezvény a fiók-szövetség elnöksége útján a biztosító intézetekkel, az orvosokkal írásban közöltetett és ez most már érvényes is.

Itt közöljük egészében a kötelezvényt, azon ohaj kíséretében, hogy az ily módon és uton nyilvánult egyetértés eme manifestációja ezután is s egyéb ügyekben is hasonló jó akaratú és kényszer nélkül nyilvánuljon.

Kötelezvény.

Alőírott, Kolozsvárt és Kolozsmegyében lakó orvosok, kötelezzük magunkat saját kezünk aláírásával, hogy az életbiztosítási vizsgálatok díjazásának ügyében 1899. szept. 10-én Nagyváradon tartott congressus határozatát az életbiztosító társulatok mindegyikével szemben megtartjuk. E határozat szerint ezentúl a vizsgálatokat a következő díjakért végezzük:

1.) 2000 koronán alóli biztosításokat, melyeket népbiztosításnak tekintünk, de a vizsgálandó fél az orvos lakására kell jőjön a vizsgálat megajtése céljából 6 korona.

2.) 2000 koronától 20,000 koronáig vizelet-vizsgálattal együtt 10 korona.

3.) 20,000 koronától bármily összegig vizelet-vizsgálattal 20 korona.

4.) Balaszt biztosítások, vizsgálatok és bizonyítványok kiállításáért 6 korona.

5.) A város területén kívül végzett biztosítási vizsgálatoknál az előbbi díjakon kívül egységes szerinti napi és fuvardíj számíttatik.

6.) Mindenzen díjakat azon esetben is követeljük, ha a meghatározott időben megjelent orvos a vizsgálatot önhibáján kívül eső okból nem teljesítheti.

Kolozsvárt, 1900. febr. 28-án.

Szabó Dénes dr. egyet. r. tanár s. k. Purjesz Zsigmond dr. egyet. r. tanár s. k. Hoor Károly dr. egyet. m. tanár s. k. Lechner Károly dr. egyet. r. tanár s. k. Brand József dr. egyet. r. tanár s. k. Kenyeres Balázs dr. egyet. r. tanár s. k. Marschalkó Tamás dr. egyet. r. tanár s. k. Löte József dr. egyet. r. tanár s. k. Malcz János dr. nyug. egy. tanár s. k. Klumák Adolf dr. hov. főtörzsorvos s. k. Turcsa János dr. cs. kir. törzsorvos s. k. Gálly Endre pr. ny. honv. főtörzsorvos s. k. Köblös Lajos hov. ezredorvos s. k. Reischerberg Sándor dr. cs. kir. ezr. orv. s. k. Szöllösi Attila dr. h. ezred. orv. s. k. Engel Gábor dr. egyet. rk. tanár s. k. Ákonecz Károly dr. egyet. m. tanár s. k. Hőncz Kálmán dr. egyet. m. tanár s. k. Genersich Gusztáv dr. egyet. m. t. s. k. Büchler Ignátz dr. egyet. m. t. s. k. Rudas Gerő dr. egyet. m. tanár s. k. Benel János dr. egyet. m. tanár s. k. Papp Ernő dr. egyet. tanárségés. k. Jancsó Miklós dr. egyet. tanárs. s. k. Rozenberger Mór dr. c. tanárs. s. k. Malom Dezső dr. egyet. tanárs. s. k. Hovesi Imre dr. egyet. m. tanárs. s. k. Imre Domokos dr. egyet. tanárs. s. k. Parádi Ferencz dr. egyet. tanárs. s. k. Strobl Villibáld dr. egyet. tanárs. s. k. Hegyi Mózes dr. egyet. tanárs. s. k. Jakabházy Zsigmond dr. egyet. tanárs. s. k. Mály István dr. gyakorló orvos s. k. Török Imre dr. gyakorló orvos s. k. Mezey Sándor dr. gyak. orvos s. k. Matuosowszky Andor dr. tb. mg. főorv. s. k. Gimán Béla dr. gyakorló orvos s. k. Bartha János dr. városi főorvos s. k. Veress Lajos dr. városi orvos s. k. Scheitz Vilmos dr. városi orvos s. k. Pataky Jenő dr. városi orvos s. k. Tompa János dr. városi orvos s. k. Ákonecz Antal dr. fogorvos s. k. Wattenstein József dr. gyak. orvos s. k. Perl József dr. fogorvos s. k. Kerekes Gyula dr. törvszéki orvos s. k. Szombathelyi Gábor dr. gyak. orv. s. k. Huszár Lajos dr. gyakorló orvos s. k.

Schandl Emil dr. gyakorló orvos s. k. Jakobi József er. gyakorló orvos s. k. Simon Aladár dr. gyakorló orvos s. k. Zsigmond Elek dr. gyak. orvos s. k. Korom Lajos dr. gyak. orvos s. k. Szabó Károly dr. gyak. orv. s. k. Kozma Imre dr. gyak. orvos. s. k. Konrádi Dániel dr. gyak. orvos s. k. Farkas Géza dr. megyei főorvos s. k. Virányi István dr. kórorvos Egeres s. k. Siegmund József dr. j. orv. Gyula s. k. Deli Adolf dr. j. orvos Mocs Gyula s. k. Dánu János dr. k. orvos Mocs s. k. Erdődi Endre dr. gyak. orvos Mocs s. k. Dezszi Pál dr. k. orvos N. M. Sombor Wendelin Arthur dr. j. o. B-Hunyad Mezei Andor dr. k. orvos B-Hunyad s. k. Berzéthei Hunyady János t. o. B-Hunyad Binder Albert dr. j. orvos B-Hunyad s. k. Klatrobecz Gyula dr. j. orvos Csucs s. k.

Zászló bontás.

M.-Vásárhely, ápr. 16.

A marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a párt elveinek újabb időben szükségessé vált kidomborítása és hangsúlyozása végett, bár a párt már szervező volt s elveit eddig is volt alkalma tisztán kifejeznie, czélszerűnek találta mégis egy nagyobb pártértekezlet összehívását. A párt ezen értekezlete f. hó 16-án (husvét másodnapján) d. u. tartatott meg László György vendéglős főtéri kerthelyiségében.)

Gyűlésre a párt tagok nagyszámában jelentek meg s képviselve volt azon a tordai függetlenségi és 48-as párt is, melynek megbízásából Vertán Endre pártelnök jelent meg a gyűlésen. Üdvözlő levelet küldött Kossuth Ferencz és a kézdi-vásárhelyi függetlenségi párt nevében Molnár Józsiás pártelnök, a ki táviratilag is kifejezte a mozgalomhoz való csatlakozását.

A gyűlést Bedőházi János a marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as párt elnöke nyitotta meg, bangsúlyozva tartalmas beszédekben, hogy mi vezette a pártot arra, hogy a gyűlést összehívja.

Különösen két fontosabb okot emelt ki. az egyik az, hogy a párt tiltakozik az ellen, hogy az országos általános politikai dolgok közé a vallás felekezeti kérdések vegyitessenek. A legnagyobb erélyvel elítél minden olyan mozgalmat, a mely a vallási béke megzavarását idézhette elő és alkalmat szolgáltatna arra s hogy a felekezetek által évszázadok óta gondosan elkerült vallás villongásokat újra föllevenítsék.

A másik az, hogy a párt nem ért azzal egyet, hogy a közös ügyek elintézésére kiküldött delegációban helyet foglaljon. Hangsúlyozza tovább, hogy a párt elveit nem tekinti megosontodosított dogmáknak, hanem egy folyton fejlődő erőnek, a melynek végcélja, hazánk függetlenségének teljes kivívása és ettől magát eltérítetténi sem a körülmények, sem időgen gravitativál által nem hagyja, felolvassa a Kossuth Ferencz és Molnár Józsiás a kézdi vásárhelyi függetlenségi párt elnökének leveleit és sürgőnyeit, végül pedig határozati javaslatot terjeszt elő, a melyben őt pont alatt csoportosítva sorolja fel a fentebb már ismertetett és a párt programjába fölvendő és megvalósítandó feladatokat. Lelkes éljenzés hangzott fel a párt elnök szép beszéde után s a jelenlevők egyhangulag elfogadták a javaslatot.

Az éljenzés csillapultává Sz. Szakáts Péter a székelőföldi iparkamara titkára emelt szót. Maga részéről örömmel fogadja el és üdvözlő a javaslatot s föl hívja a párt figyelmét a hazai ipar pártolására indított mozgalom pártolására, terjesztésére és ennek programjába való fölvételére. Egyben meghívja a jelenlevőket az ünnep harmadnapján délután az „Erzsébet ligetben” a hazai ipar pártolása érdekében tartandó népgyűlésen való tömeges megjelenésre.

Ezután Vertán Endre a Tordai függet-

hogy fegyver nélkül jött ahhoz az emberhez, a ki Dórá színt meggyilkolta.

Átment az udvaron, a házhoz közeledett és a könyvtár ablakaihoz érkezett. — Számításában nem esáldott, azokat nyitva találta; a szobából gyenge rózsaszín fény sugárzott ki, jelezve, hogy a lámpák meg voltak gyújtva. Az üvegajtót hátra taszította és előleges figyelmeztetés nélkül bement.

XXX.

Curzon körül nézett a nagy szobán és látta, hogy az üres volt. A két lámpa világ a volt csavarva. Ő mind a kettőt fel csavarta. A Ryder arcát jól és fényes világításban akarta látni, midőn először meglátta. Annak a kifejezése eléggé el fogja őtet árulni és bűntet bebizonyítani, feltéve, hogy Curzonnak a bizonyításra szüksége lett volna — A lámpák világát felcsavarta, a rózsaszínű lámpa-ernyőket eldobva és úgy állott az íróasztal mellett a kuzinjára várakozva.

Azon bizonyos hangok után itélve, melyek koronként megütöttek a fület, mintha eselések jöttek-mentek és edények csörömpöttek voloa. Curzon azt gondolta, hogy Ryder most ebédelt, minthogy tényleg csak ugyan azt tette. Roderik türelmetlen kezdett lenni, jarkált a szobában, olyan érzéssel, mely kissé czinikus volt, visszaemlékezve arra az időre, midőn utóljára volt ottan.

Az alkovnak az alsó végén az ő anyjának az arczeke szokott volt függni. Vajjon a ház mostani ura eltávolította-e ezt onnét? Nem. Oda ment és alatta állott, felnézett rá — egy sötétszemű szép asszonynak a képe, a ki szinte gyermek-leánynak látszott, de olyan kifejezéssel az arcában, a mi a fia határozottságával volt azonos. Az anyjára való emlékezete gyöngéd volt, ám-

lenségi párt etnöke csatlakozott lelkes be-széddel a határozati javaslatához.

Berzenczey István, Hamer Ferencz és Petry Zsigmond felszólalásai után a népes gyűlés véget ért.

SZÍNHÁZ.

Viola, az alföldi haramia nem veszi rossz néven a színház igazgatóságától, ha továbbra is pihenni hagyják. Ez a darab akkor volt divatos, mikor még sűrűn olvasták Eötvös József báró regényeit. (Kár, hogy most nem olvassák!) Akkor természetes volt, hogy a közönség színpadon szívesen látta azokat a hőskéket, kikért annyit könynyezett a „Falu jegyzője” olvasása közben. Viola, a színpadi mű csak azt demonstrálja, hogy regényből sohasem lesz jó dráma; a regényből gyurt drámát csak azok tudják élvezni, kik a regényt is olvasták. Viola különben csak azért maradt fenn oly sokáig a kolozsvári színház műsorán, mert kedvencz szerepe volt E. Kovács Gyulának, ki minden magyar darab műsorán tartásához előszeretettel ragaszkodott (még ha rossz is volt.) Szakács Andor is bizonyára azért választotta tegnap első fellépését, mert mint E. Kovács Gyula egykori tanítványa, ebben is utánozni akarja. Pedig hálátlan dolog ilyen szerepen lépni fel először, valamint hálátlan dolog volt *Gazdy* Arankát ilyen szerepen mutatni be a béröl közönség másik részének, mely egy ilyen semmitmondó szerep után nehezen érthette meg azt a sok dicsőretet, melyet „Folt, a mely tisztit” előadása után kapott tőlünk. Ezen az estén mutatkozott be *Szakács* Andorné is, ki komika szerepeket fog játszani. Ugy hisszük, főléleges a több szereplőt névszerint elősorolnunk; elég ha azt mondjuk, hogy mindenki tisztességgel megállotta helyét. Nem mulaszt-hatjuk el, hogy meg ne említsük *Szabó* Domokost, ki a korcsmai jelenetben olyan szépen énekelt, hogy élvezettel hallgattuk.

Délutáni előadások. A délutáni színházi előadásoknak mindkét ünnepnapon vidám hangulatu publikuma volt. Első napon „Fokról-fokra” került színré, melynek tarka, bohókás jelenetein pompásan mulatott a közönség. Tegnap „Tündérlak Magyarhonban” czimmel egy némethöl magyarosított darab nyújtott alkalmat sok tapsra és elismerésre, a melyből legtöbb a darab főszereplőinek: *Várdi* Miklósnak és *Komlósi* Emmának jutott.

Julius Caesar előadásával ünnepli meg a Nemzeti Színház *Shakspeare* születésének (1564.) és halálának (1616.) kettős emlékünnepét hétfőn, április 23-án. A darabot ez alkalommal teljesen új szereposztással és gondos betanulással adják elő, a melyből a próbák *Szakács* Andor rendezése mellett serényen folytak. Az előadásban részt vesz az egész drámai személyzet.

MŰVÉSZET.

Exhumálás. Papp Gábor „Exhumálás” című képét az ünnepek alatt sokan látogatták. A szép idő is kedvezett s a sétatérén járó-kelők tömegesen keresték fel a korcsolya csarnokot, melynek emeleti termében a 14 négyyszögletes területű kép ki van állítva. A képről közelebbről részletes bírálatot adunk.

bár homályos, mert az korán halt meg, akkor, midőn ő még csak gyermek volt.

Még mindig az anyja arczképét néz'e, szelidült érzelmmel, azon csudálkozva, a hogy gyakran teré, ha vajjon az ő léte másképpen folyt volna-e, ha az anyja élt volna, midőn az ajtó megnyílt és valaki a szobába lépett.

Curzon gyorsan megfordult a sarkán, érezve, hogy a vér arczába tolt és a halántékai lüktettek. Ha a belépő alak azon férfiu lett volna, a kire várakozott — a Ryder Evaré — érezte, hogy reá kellett volna ugrani és bűnös szándékával vádolva, leütni, de egy mozdulatot tőve, Boone Vilmost ismerte fel és meglepetésében hirtelen megállott.

A másik nem látta őtet és úgy látszott, hogy ő semmit sem látott. A mint a lámpa fénye által vetett világosság körébe előbbre lépett, sovány arca sárgának látszott. Az íróasztalhoz közeledett, a kabátjának a mellén levő belső zsebébe nyult, valamilyen vett ki onnét, a mi egy hivatalos iratnak, vagy egy nagy levélnek látszott, ledobta azt az asztalra, a mellébe levő szekré rogyott, miközben feje egy fájdalmas nyögéssel előre esett.

A nyögés oly éles kiáltássá változott, a milyen egy ijedt asszony sikoltása.

Látva, hogy Boone nem vette őt észre érdeklődéssel és meglepetéssel Curzon előre lépett, a felügyelőt a nevén szólítva.

Amint Boone meghallotta őtet és felpillantva meglátta, talpra ugrott, kiállott és felkapta azt a papirosat az íróasztalról, melyet egy pillanattal azelőtt oda dobott.

Feljesen megremélt, Roderik örkénytele il még egy lépést tett előre.

(Folytatása következik.)

MINDENFELE.

Kolozsvár, április 17.

— **Husvét a templomokban.** A helybeli minorita-rend tagjai szokatlan fényességgel álltak meg igen nagy hívősereg jelenlétében Jézus Krisztus feltámadásának emlékére szentelt husvéti ünnepek első napját.

Ugyanis husvétvasárnapon a fél tizenkét órakor dr. Lóky Béla kegyesrendi tanár ur által mondott szentmise alatt a következő énekek adtak elő oly hatással s művészettel, hogy a hívők, erre elő nem készítve, megelégedtek.

A szereplőket s az előadott énekek ezim eit itt felsoroljuk. Ezek a következők:

1. „O salutaris hostia“, egyházi ének. Énekelte Ursitz Gabriella k. a., orgánán kísérté Ulrich Géza siketnéma-intézeti tanár. 2. Oberli: „Ave Mária“. Énekelte Hajdu Istvánné urnő, kísérté hegedűn Krenkó Géza minorita r. tanárjelölt és orgánán a szerző. 3. Illovszki: „Ave Mária“. Énekelte színházunk két jeles művésze duettben: Wlassák Vilma k. a. és Fehér József, orgánán kísérté Ulrich Géza tanár. 4. Paulus Oratoriumának prim-bassus solója. Énekelte Fehér József, orgánán kísérté Ulrich Géza.

Hálás elismeréssel lehet adoznunk a rendház érdeműs főnökének, ki lehetővé tette ezen ünnepnapnak ily egyszerű módon való megtarthatását.

Az ev. ref. templomokat is szokatlanul nagy közönség kereste fel a husvéti ünnepek alkalmából. A templomok úgy első, mint másodnapján tömve voltak.

Első napján a belfarkas-utcai templomban Szász Gerő tartott beszédet, a külmagyar-utcaiban Szász Béla, a nagy-utcaiban Molnár Lőrincz.

Másodnapján a belfarkas-utcai templomban Herepey Gergely, a külmagyar-utcaiban Németh Sándor, a nagy-utcaiban Szádeczky Béla tartottak beszédeket.

Az unitárius templomot is nagy számban látogatták a hívek. A templom úgy első, mint másodnapján telve volt. Beszédeket Péterfy Dénes és Mózes András elköszöntek tartottak.

— **Ünnepi locsolódás.** Husvét hagyományos szokásának, az öntözködésnek az idén kellemes tavaszi idő kedvezett. A nép, a mely még nem kereskedésből vásárolja az illatos pacsult — úgyancsak vidáman öntözködött a falukon s líterszáma zudították a friss kutyvize a falusi „rózsafák“-ra. A városban is kedélyesen folyt a locsolódás. Apró gavallérok ünnep másodnapján már a kora reggeli órákban utban voltak illatos rózsavizzel. Felkeresték válogatás nélkül úgy az öreg „rózsafák“-at, mint az ifjú hajtásokat és annak módja szerit meglocsolták. Volt és értele narancs, piros tojás garmadával. A déli órákban már az urak udvariaskodtak, finom parfümöt harmatozva a szép husvéti tolettákra, a mely figyelemért kijárt a líkőr, a csokor és a legeslegbajosabb mosoly. A déli korzóra mindkét ünnep napon fényesen ragyogott le a nap és városzerte vidám ünnepi hangulat képe ragyogott.

— **Kongrua kifizetése.** Az állam az erdélyi református és magyar unitárius egyházaknak a múlt évre szóló kongruát folyóvá tette. Az erd. ev. ref. egyháznak a f. évre szóló részt is kiutalta a kormány.

A reformátusok részéről a folyóvá tett kongruát dr. Bartók György püspök és báró Bánffy Dezső főgondnok által aláírt nyugtáakra fizetik ki.

Az unitáriusoknak járó összeget Ferencz József püspök és Dániel Gábor főgondnok, főrendiházi tag nyugtájára fogják kifizetni.

Az erd. reformátusoknak a következő összegek utaltattak ki 1899 évre: **13155 k. 67 fillér m. é. decz. 23-án 10006 „ 11 „ f. é. ápril 7-én.**

176403 „ 12 „ „ 90 fillér. Együtt 1899-re: **199564 k. 90 fillér.**

1900 évre:

Állandó illetmények kimutatásokra.

I. kimutatáson 23161 k. 78 fillér.

II. „ 11580 k. 88 fillér.

Együtt: 34742 k. 66 fillér.

A többi kimutatások összege még ezután fog kiutaltatni.

Ez összegek évnegyedes részletekben adatnak ki.

A magyar unitárius egyháznak 1899 évre:

I. kimutatásra **7811 k. 66 f. m. é. dec. 23.**II. „ **71379 k. 01 „**Együtt: **79190 k. 67 fillér.**

Az unitárius egyház f. é. járandóságát, mint állandó illetményt, ezután tesszik folyóvá.

— **Változás a kolozsvári bírói karban.** Mint lapunkat értesítik, a kolozsvári bírói karban közelebről változás fog történni, Sáni László kir. ügyész táblabíróvá fogja kinevezni ő Felsége, Bodor László bíró pedig főügyész helyettesi címmel és fizetéssel a kolozsvári kir. ügyészség vezetésével fog megbízatni. Mindkét előléptetés a magyar igazságszolgáltatás két kiváló tagját fogja megérdemelt kitüntetésben részesíteni.

— **A por.** Tavaszi szél utat szarít. Régi közmondás, a melyet a sétatér potentájának is kellene tudni. Az ünnepnapok

alatt száraz időjárásunk volt, a sétatér utjai pedig ugyancsak porzottak, úgy, hogy tegnap már a nagyszáma közönség az úde tavaszi lég helyett nyelte a port. Ebből az alkalomból felemlítjük, hogy tekintettel arra, hogy a publikum immár mind nagyobb számban keresi fel a sétatért, nem árt száraz napokon egy kis öntözés.

— **Losonczy János állapota.** Kolozsvár város árvaszéki elnökének súlyos betegsége, a mint már említettük is — fájó részvételt kellett nagyszámu ismerősei és barátai körében, a kik állandóan érdeklődtek állapota iránt. Irtuk már, hogy a betegnél lassu javulás mutatkozik. Lényegesebb változás két nap óta nem tapasztalható. Környezetét felismeri ugyan, de többnyire mély és zsiabbat álom nyomja el és jobb karját még ma sem bírja mozdítani. Szombaton utazott le Budapestről a beteg ágyához testvérbátyja: Losonczy György honvédmíniszteriumi osztálytanácsos, a kinek hivatali elfoglaltsága miatt tegnap este vissza kellett utazni a fővárosba. Az este sógora Keresztési Sándor miniszteri tanácsos szintén Kolozsvárra érkezett, hogy meglátogassa a súlyos beteget.

— **A párisi világkiállítás.** A párisi kiállítást szombaton délután óriási érdeklődés mellett megnyitották. A fényes ünnepélyességnek még az időjárás is kedvezett, a mely a sok esőzés után egyszerre verőfényessé vált. Már a déli órákban óriási nép folongott a Champs Elisées felé, amaz utcák is telve voltak néppel, a melyeken keresztül az elnök a kiállítás felé hajtatott. A két kamara elnökeinek kocsija előtt lovas dragonyosok vágattak, nagy felűnést keltettek a semmitűzők bírái vörös talárjaikban, valamint az Akadémia tagjai nagy pálmahimzésű frakjaikban. A rengeteg közönség érdeklődéssel várta Millerand-ot a szocialista kereskedelmi minisztert. Loubet elnök 1 óra 45 perczkor hajtatott ki a kiállítás területére. Hintáját négy landauer követte, ezeken a miniszterek ültek a gyengélkedő Galifet hadügyminiszter kivételével. Az elnök Waldeck-Rousseu miniszterelnökkel egy kocsira ült. Érkezésekor ágyulovések dördültek el és a nép az elnököt és a köztársaságot lelkesen élte. Az elnököt, aki a becsületrend nagykeresztjét viselte, a kereskedelmi miniszter és Picard kiállítási főbiztos fogadták. Az elnök üdvözölte a hatalmaságok képviselőit és az idegen kiállítási biztosokat, azután pedig a főbb tisztviselők és az idegen képviselők és tisztviselők társaságában, a nép lelkes ovációi közepete a díszterre ment, a hol a zenekar a Marseillaisét játszotta, a mely után Millerand kereskedelmi miniszter beszédet mondott.

— **Kazárok Kolozsvárt.** A rendőrségnek, a kerületi kapitányságoknak a figyelmét felhívjuk a Kolozsvárra belopózó vuklis, kaftános külföldről besompolygó izraelitákra. Nap-nap után lehet látni, a miot külvárosaikban lakó zsidó hitsoroszokhoz nesztelenül behuzódnak ezek és letelepedési szándékból ott megvetik a lábukat. Ezek az emberek a megélhetéshez sem ipari szakismereteket, sem a helyi viszonyok ismeretét, sem tőkét nem hoznak magukkal s így utalva vannak olyan keresetforrások után nézni, a melyek rovására vannak polgártársainknak. Egyáltalán nem áll érdeklünkben az, hogy ez a civilizálatlan nép itt letelepedjék. Azért őket és városunk összes polgárait kérjük, hogy minden ilyen besompolygást hozzanak a hatóság tudomására és kísérjék figyelemmel, hogy e dologlalan nép városunkból eltávolíttassék.

— **Börgyár Kolozsvárt és Pécsen.** Évek óta és sokat bangoztatják, hogy Kolozsvárt az erdélyi részekben produktál nyers bőrök feldolgozására egy börgyár felállítására mennyire szükséges és gyakorlatilag is jövedelmező üzletág volna. Példa erre a pécsi Höfler testvérek és társa börgyára, mely gépekkel modernül van berendezve s mely százan felül munkást foglalkoztat. E gyárnak Bécsben is van nagyobb raktára. Nagyobb raktára van az ország nevezetesebb városaiban is. Készít szíjakat, különböző talp és krupon bőröket, felső bőrt, a most divatos, színes bornyubőröket, rámpolt eszímákhoz való bőrt stb. A czégnék üzletlása ifj. Warga Dániel kolozsvári lakos, a ki élénken foglalkozik azzal a tervvel, hogy egy nagyszabású börgyár Kolozsvárt is létesíttessék s a kinek széles körű szakavatottsága, körültekintése és anyagi ereje is van ily kérdés megoldásához.

— **Husvétii istentiszteletek a kegyesrendieknél.** Nagyszombat este 7 órakor tartották meg a feltámadási ünnepségeket. A szertartást Novotni Endre főgymn. tanár végezte fényes segédlettel. Az ünnepség alatt a Kalazantium énekkara adta elő a „Regina eveli“-t és más énekeket. Husvét első és másodnapján szintén Novotni Endre mondta a misét. Mindkét nap offeroriumkor magán szolamok adtak elő és a mise többi részét a Kalazantium énekkarának éneke töltötte be. Minden szertartás alatt a templom szorongásig megtelt közönséggel.

— **A hangulat.** Czanyuga Marezinak virágos kedve volt, — nem azért mivel mosolygott a menybölt, hanem mivel husvét derűs ünnepére — pár csengő koronát érzett zsebébe. Be is tért Czanyuga a zsidó boltjába, — a zsidó boltjába édes pálinkára, és mikép gyomrába ömlött a szesz nedve, — azonkép nőtőn-nőt Czanyugának kedve. Nem tért már el benne, kiharsant a boltba — szesz mérgétől Marzi noha be volt olva. — Majd szertelenül az utcákon csapongott, — minden zig-zug dühös lármájától zsongott. Postán álló rendőr figyel a lármára, — hirtelen „levest“ mér a Márion nyakára... Óvári fogórnek' nyomja a kezébe, — megcsattan a lakat — hangulatnak vége.

— **Övöntézet bővítés.** A kolozsvári Nagy-utca 39. sz. alatt levő kisdudóvó-intézet vezetésére értesíti a melyen t. szülöket, hogy az óvoda meglevő helyisége egy teremmel bővült, a mi egészségi szempontból nagyon is kívánatos volt. A szükséges foglalkoztató eszközökkel teljesen felszerelt óvodában a kis gyermekek — a merev rendszerbe préselt szabályok mellőzésével — természet szerűen, testi és lelki fejlődésüket szemelőtt tartva, játszva fejlesztetik. Ezen óvodában a kisdudok nevelése az intelligens és értelmes szülöket is kielégíti. Az intézet árnyas nagy kertje lehetővé teszi, hogy a kisdudok egész nyáron, megszakítás nélkül, látogassák az óvodát s így nagyszüniőd nincsen. 3—6 éves kisdudok az óvoda helyiségében irathatók be.

— **Személyi hir.** Gallus-Klein Victor gyalui birtokos kettős vezetőknéből a „Klein“-t belügyminiszteri engedéllyel törölték.

— **Az Erdélyi bank és takarékpénztár részvény társaság** folyó hó 11-én tartotta meg gróf Kornis Victor elnöklété alatt rendes havi tanácsulását. Résztvettek az igazgató tanács részéről: Báró Bánffy Ernő alelnök, Gróf Beldi Ákos, Dr. Gidófalvy István, Dr. Kiss Mór, Merza Lajos Sándor József, gróf Wass Béla, Báró Wesselényi Béla. Az igazgatóság részéről: Gróf Teleki László elnök, Báró Felitsch Arthur, Szekula Ákos, Hirschfeld Sándor és Lendvay Emil vezérigazgató. Lendvay vezérigazgató jelentést tett a múlt havi üzletmenetről, mely jelentéséből az intézet összes ágazatainak jelentékeny fejlődése vételett öröndetes tudomásul. Főképen a betétüzletben észlelhető kiváló haladás, a mennyiben az elmúlt hóban a betétállag 75889,68 koronával 4,298,729,46 koronára emelkedett. A váltóleszámítási üzletben a kellő rigorositás alkalmazásával március hóban 335,260,78 korona állag nagyobboldás mutatkozik. Nagy jelentőségű gyarapodás constataltatott a külföldi váltó üzletágban, mely az erdélyi kivitelben nyeri eredetét. Leszámítottatott március 31-ig 950,000 marka és 50,000 frank, összesen 1,160,000 korona értékben. Forgalmatoltatott az első évnegyedben: Takarékpénztári üzletben 8 millió, leszámítási üzletben 18 millió, folyószámla üzletben 28 millió, értékpapír üzletben 1 millió. Pénztári forgalom 38 millió összforgalom pedig 119 millió korona.

— **Egy ügyes fiu,** ki jól tud kézírást olvasni, azonnal felvétetik az „Ellenzék“ nyomdájába.

Gyászrovat.

Barabás Árpádné szül. Jeszenszky Katalin meghalt.

Vezér László tanfelügyelőségi tolnok, Kolozs várt meghalt.

Honvéd temetése. Nagyrészvét mellett temették el tegnap délután Poczy Sámuel 1848-49 beli honvéd tűzér tizedest és esztergyályos mestert. Az elhunyt, mint említettük, tíz év óta elvesztette szeme világát s e bajt megnyugvással, fenkölt lélekkel, béketűréssel viselte. Szép családja maradt az elhunytak kik körül vették a ravatalt. Az elhunytat gyászolják Poczy Kata férje Rihovszky Hugó, Poczy Julia és Erzi, három unoka és egy nőtestvér gyászolja. Az elhunytat a Szentpéterii aggházból helyezték örök nyugalomra. A nagy idők tanui közül a végültessegen a következő bajtársak jelentek meg: Nagy Pál, Böckel Károly, Bogdánffy János, Gyulaffy Gyula, Nemesanyi Samu, Majoros Albert, Tamáskovits Ferencz, Makó Mihály, Trautz Samu, Richter András, Madarasi József, Székely József, Binetz István, Benkő István, Pethő Mózes, Némethy Mihály, Urlaki Péter, Papp Ferencz, Czirják Antal, Nagy János, Sándor János. Nyugodjék békével.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Politikai hírek.

Budapest, ápr. 17.

A politika az ünnepek alatt szünetelt, kivéve azt a pár beszámolót, melyet tegnap a függetlenségi párt egy-néhány tagja tartott.

Gulner Gyula kinevezésével is már beszámoltak egy politikai körökben, mint a sajtóban.

E kinevezést országsszerte nagy megnyugvással fogadták csak a Bánfista lovagok nézik rossz szemmel a volt nemzeti párt érvényesülését a kormányzásban.

Különbön nemcsoda, mert mint hírlík, Gulner csakugyan megkezdte a tisztogatást s elsősorban azokat teszi skárba, kik Bánffy kormányzása alatt nőtték ki magukat valóságos zsarnokokká. Specziál az erdélyi részekben is több személyi változás fog történni.

Gulner Gyula kinevezése.

Budapest, ápr. 17.

Gulner Gyula kinevezését belügy-miniszteri államtitkárrá, a hivatalos lap csütörtökön fogja közölni.

Ujságkiadók gyűlése,

Pécs, ápr. 17.

Az ujságkiadók tegnapi gyűlésén Zilahi Simon elnök indítványozta, hogy az egyesület első sikeréért, a hirdetési bélyeg eltörléséért, Lukács pénzügyminiszternek küldjön köszönő táviratot. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Uj lap.

Budapest, ápr. 17.

Az ujságkiadók egyesülete május 1-től kezdve lapot ad ki.

Háboru.

London, ápr. 17.

A buroknak, a kik Vepenernél Dalgety ezredes csapatait körülzárva tartják, több ezer emberük, nyolcz ágyujok és két Maxim-ágyujok van. Az angol csapatok hétfőn és kedden éjjel vitézül ellentáltak a burok támadásának. Csütörtökön szakadatlanul folyt ágyuk és puskák tüzele. Az angolok biznak benne, hogy sikerül minden támadást visszaverniök. Élelemmel bőven el vannak látva.

London, ápr. 17.

Az ütközet Vepenernél még mindig tart. A burok újabb segítséget kaptak. Fromman tábornok megvert egy angol csapatot, mely Oranje-Rivieren átmenekült.

Hajószerencsétlenség.

London, ápr. 17.

A Birtot britt gőzös ma Perinbe érkezett a hajótöröttel. Köztük van egy Festetich gróf is, ki Suezbe utazott.

Bartha Miklós beszámolója.

Gyula, ápr. 17.

A város közönsége már napokkal ezelőtt nagy előkészületeket tett, hogy Bartha Miklóst, ünnep másodnapján méltóan fogadhassa.

A rendező bizottság felhívásának a város egész közönsége nagy lelkesedéssel tett eleget s a tegnapi napon a város igazán minden tskínlelben ünnepi szint öltött.

Midőn Bartha Miklós a Budapest-ről jövő vonattal megérkezett, több ezerezen jelentek meg a pályaháznál fogadására.

A fellobogózott városba hosszú kocsisor kísért be Barthát, a kit az egész uton folytonosan éljengetek.

A beszámolóra óriási közönség gyűlt össze, s midőn Bartha Miklós megjelent, újra kitört a hatalmas éljenszés s csak akkor szünt meg, midőn Bartha hozzá kezdett beszámoló beszédéhez, mely teljes 2 óráig tartott.

Beszéde elején ismertette az obstrukciót, a melyet nem magukért, hanem az ország érdekeiért kellett folytatniok, mert csak ez által szabadult meg a nemzet annak a férfinak a kormányzásától, ki a hatalom megtartásáért kész volt a magyar nemzet leg-féltettebb kincsét, alkotmányát is oda dobni.

Igen elitélőleg szólt hosszasan Bánffyról, ki tehetetlen dühében most a felekezetek között akar konkolyt hinteni, hogy a jelenlegi kormányzásnak kellemetlenségeket okozzon.

A függetlenségi pártok szakadásáról megjegyzi, hogy annak különösön két oka van.

Az egyik nem mai, hanem régebbi keletű. Az egyházpolitikánál kezdődött s ma is ezekkel igyekeznek a függetlenségi pártokat mentől jobban egymástól eltávolítani.

A mostani kormányról megemlékezve így szólott.

Az eddigi becsületes, új kormány programja, a magyarság föltámadását jelenti.

A másik ok a delegációba való belépés, a melynek különben ő hiva.

Erősen kikelt a függetlenségi párt ama tagjai ellen, a kik Bánffy híveivel szövetekezve, folyton gyanusítják Ugron Gábort és pártját.

Egész hajszát indítottak Ugron ellen, hogy megsemmisítsék, de hogy

ez mennyire sikerült, mutatja az, hogy azóta Ugront naponta keresik fel az ország minden részéből üdvözlőlíratokkal és bizalmi nyilatkozatokkal.

Felhozza Ugron zabszállítását s nagy tetszés közt mutatja ki, hogy az egész ügyet csak a rosszakarat s bosszu írja Ugron Gábor rovására.

Ezzel kapcsolatban megemlékezik a pártkasszárol, a mely Bánffy alatt működött a legerősebben.

Szünni nem akaró taps és éljenzés között végezte Bartha beszédét, a ki után Asbóth Jenő beszélt.

Ezután Schiffert József pártelnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Gyula város polgársága reményét fejezi ki, hogy a mostani kormány eltérően elődjének gyászos irányától, megisztítani iparkodik hazánkat a kormányzás minden ágához és a választásokhoz tapadt visszaélésektől.

Ezzel megnyílik annak lehetősége, hogy a népakarat szabad nyilvánulása után a függetlenségi elvek győzelme bekövetkezik.

2. Elfogadja s helyesli a delegációban való részvételt.

3. Sajnálja s elítéli az alaptalan gyanusításnak és vádaskodásnak személyes és politikai üldözéssé fajult rendszerét, melylyel Ugron Gábort a bukott kormánynak nyilvános és titkos hívei méltatlanul illetik.

A határozati javaslatot nagy éljenzés között egyhangulag elfogadták.

Este nagy lakoma volt Bartha Miklós tiszteletére.

Kirabolt templom.

Párizs, ápr. 17.

Tegnap délután ismeretlen emberek Anberwilliers templomba törtek, kirabolták a szentélyt, több értékes tárgyat elvittek, az előcsarnokot felgyújtották. A templom majdnem egészen leégett. Egy tűzoltó súlyosan megsebesült.

Ki lesz a püspök?

Bpest, ápr. 17.

Gróf Csáky esztergyomi kanonokot közelebről kinevezik váci püspökké. Helyére elsőhelyen Molnár János orsz. képvis., második helyen pedig Kohl Medárd pápai prelátus van ajánlva.

Hid beomlás.

Budapest, ápril. 17.

A vasuti hid Malaczkánál a bpest-marcheggi vonalon beomlott. Hogy történt-e szerencsétlenség? arról még pozitív semmi értesítést sem jött.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Belmagyar-utca 28. számú

ház lebontásánál

ajtók, ablakok és téglá

E L A D Ó.

Most érkezett meg

az erdélyi hírneves hártavető jósnő

Pestről.

Kéri, kegyes pártolását rövid ittlétéig,

Lakásom Sándorgrádies 14. sz.

A nagyérdemű vevőközönség szives figyelmét felhívom a most érkezett **tavaszi újdonságokra.** Legujabb divatu kemény és puha kalapok nagy választékban. Magyar gyártmányu, eredeti angol, Borsalino eredeti Olasz és Pless-féle kalapok kizárólagos raktára. Finom minőségű és izléses kivitelű czípők **budapesti** elsőrendű czipésmestertől. Legdivatosabb színes és fehér ingek, turista, tennis-ingek, sweatterek, bicyclislapkák, lábszárvédők, zsebkendők, keztyűk nagy választékban. Legnagyobb raktár nyakkendő különlegességekben. Husvétii alkalomra finom illatszerek. Gumi-esőköpenyek méret szerint.

Kiváló tisztelettel

BITTÓ REZSŐ.

5—6—

Hirdetések.

Pályázati hirdetés.

Az erd. róm. kath. Status igazgatótanácsa, az 1899. évi október hó 25-én tartott rendes statusgyűlésétől nyert meghatalmazása folytán egy jószágigazgatói állásra Kolozsvár székhellyel ezennel pályázatot hirdet.

Az erd. róm. kath. status uradalmainak jószágigazgatója ügykörét képezik: a kolozsmonostori, nagy-almási, radnóthi és alsó-bajomi főuradalnak — és az ezekhez tartozó birtokok igazgatása, felügyelete és ellenőrzése az egységes kezelés iránti kiváló tekintettel.

Ezen birtokok illetve uradalmak terjedelmét a következőkben részletezzük:

1. A kolozsmonostori mezőgazdaság 4.200 hold, erdőgazdasága 500 hold, együtt tehát 9.200 hold.
2. A nagyalmási uradalom mezőgazdasága 1.200 hold, erdőgazdasága 7.800 hold, együtt 9.000 hold.
3. A radnóthi uradalom mezőgazdasága 4.800 hold, erdőgazdasága 400 hold, együtt 5.200 hold.
4. Az alsó-bajomi uradalom mezőgazdasága 1.500 hold, erdőgazdasága pedig 2500 hold, együtt 4000 hold.

A pályázók, kiknek magyar honpolgároknak és róm. kath. vallásuaknak kell lenniük, kötelesek:

1. Elméleti és gyakorlati képzettségüket igazolni.
2. Megkiváncsoltatni, hogy pályázók javadalmazási igényeik felől pályázati folyamodványaikban ők maguk ajánlatszerűen nyilatkozzanak.

3. A felszerelt folyamodványok **1900. évi Május hó 5-ig** bezárólag Kolozsvárra, az erd. róm. kath. státus igazgatótanácsához czimzendők.

Kolozsvárt, 1900. évi Április hó 10-én

Majláth Gusztáv Károly gróf s. k.,
erdélyi püspök.

MEGHÍVÓ.

A kolozsvári népbank, mint szövetséget folyó évi március hó 4-én tartott közgyűlésében kimondván részvénytársasággá való átalakulását, miután a 100.000 koronában megállapított részvénytőke, aláírás után, teljesen biztosítva van: az új részvénytársaság

Alakuló közgyűlését

folyó évi április hó 29-én délelőtti 10 órára tüzzük ki a Népbank hivatalos helyiségebe, s e közgyűlésen való megjelenésre az aláírókat ezenel meghívjuk.

E gyűlés feladatához tartozik:

1. Az alaptőke biztosított voltáról meggyőződni;
2. Az alapszabályokat megállapítani;
3. A társaság megalakulása fölött határozni;
4. A társaság igazgatóságát és felügyelő bizottságát megválasztani;
5. Az alapító intézetnek a fölmértést megadni.

A kolozsvári népbank, mint szövetséget,
mint alapító.

Haszonbérleti hirdetmény

Antos István úrnak Mező-Szilvás és Septér, kolozsmegyei községekben fekvő, mintegy 440 kat. holdat kitevő birtoka **1901. évi április 24-től**, 6 egymásután következő évre **KIADÓ** évi 4000 — azaz négyezer — korona haszonbérét s az adókért.

Az épületek rossz karban vannak, de a szükséges építkezéseket tulajdonos fogatosítani fogja.

Értekezhetni a tulajdonossal jövő hó közepéig: Kolozsvárt, Majális-utca 10., később: Rákos-Csabai Pestmegye.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle pemetefű-czukorka**,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára **30 kr.** 5 dobozzal **1 frt 50 krért** bérmentve küld.

RÉTHY BÉLA gyógyszerész
BÉKÉS-CSABÁN.

Csak akkor valódi, ha minden doboz felekén aláírásom látható!

322. 6—10.

Ujczég!

Van szerencsém a nagyerdemű közönséggel tudatni, — hogy nevem alatt egy törvényesen bejegyzett új

építés-vállalkozói üzletet nyitottam.

Elvállalok szakmámba vágó minden kisebb és nagyobb építkezéseket, valamint átalakításokat és javításokat, úgy helyben, mint vidéken, pontos és szakszerű kivitelben.

Kérem a nagyerdemű közönség becses pártfogását, amellyel inkább, mert szakképzettségemet Budapesten Hauszmann Sándor építész, építő és kőfaragó mesternél szereztem és tíz éven keresztül mint önálló építészvezető nevezett mesternél működtem.

Az 1890 évtől 1893 évig a magyar állandó országház építésénél is mint osztály munkavezető, és azontul pedig a mai napig több nagyobb építkezéseknél Budapesten s helyben is a róm. kath. egyházközség bérpalotájának építésénél mint önálló építészvezető működtem.

Szíves megrendeléseiket várva, maradok a nagyerdemű közönségnek alázatos szolgálja

REHLING ALAJOS,
építési-vállalkozó.

Iroda: Szentgyörgy-utca 9. szám.

Pályázati hirdetmény.

A „*Báró Hirsch Mór*” jótékonyági és önszegélyző-egylet nagyváradi fiókjánál az orvosi állás — megválasztás folytán — megüresedvén, a mintegy 1200 családtagból álló tagok orvosi ellátására 1 (két) egyenkint 2000 korona évi fizetéssel javadalmazandó orvosi állásra pályázat hirdetettik, felhivatnak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy az orvostudori és legalább 2 évi gyakorlatot igazolói — oklevéllel felszerelt pályázati kérvényeiket *folyó évi április hó 28-ig bezárólag* a fenti fiók irodájához czimezve (Nagyvárad, Zöldfa-utca 25. szám) adják be.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztottak — megválasztásukról értesítésnek kézhez vételétől számított 8 nap alatt — állásukat kötelesek elfoglalni; személyesen jelenkezők előnyben részesülnek. Nagyvárad, 1900 évi április hó 9-én.

„*Báró Hirsch Mór*” egyesület nagyváradi fiókirodája:
Weisz Gyula titkár.
Rafail Sándor végrehajtó bizottsági elnök.

781—1900 tan.

354. 2—3.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező Kabalapatok (Szolnok-Doboka-megye) község határában fekvő bükk erdejéből a „B” bükk üzemosztály 1. tag „a”, „g” és „h” osztágnak területén (813 cat. hold) levő összes fatömeg árverés útján elfog adatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok f. évi április hó 26-án déli 12 óráig a városi Tanács iktató hivatalába adandók be, mert később érkezett vagy utóajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

Az írásbeli zárt ajánlatokban határozottan kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverezési, szerződési és kihasználási részletes feltételeket ismeri, elfogadja és azoknak magát aláveti. Ezek a részletes feltételek a városi levéltárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az üzem-átvizsgálás adatai szerint az árverés alá kerülő fatömeg 18200 köbméter bükk (feldolgozva mintegy 267000 ürm.) és 1090 köbméter tölgyfa; előbbi csaknem teljesen tűzifa, utóbbi műfára alkalmas.

Az árverés alá kerülő fatömeg vikiáltási ára 40000 korona azaz negyvenezer korona átalányösszegben állapították meg.

Az árverés tárgyát képező erdőterület egy összefüggő egészet képez és Kabala patak községtől 1 kilométer, az oroszmezői vasúti megállóhelytől pedig mintegy 5 kilométer távolságra fekszik.

Árverezni szándékozik tartoznak az előtervezendő fatömeg kikialtási árának 10 százalékát azaz 4000 koronát a városi házipénztárnál bánatpénzül előzetesen letenni s az erről szóló pénztári elismervényt írásbeli zárt ajánlatukhoz csatolni.

A kik az előtervezendő fatömeget személyesen meg óhajtják szemlélni, tartoznak ebbeli szándékukat Tarsoly Árpád városi erdőszől bejelenteni, a ki további felvilágosításokkal is szolgál.

Kolozsvár, sz. kir. város Tanácsának 1900 április 10-én tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór
h. polgármester.

Kávéház

a városnak legélénkebb helyén családi körülmények miatt eladó!!

A kávéház azonnal is átvehető!

Czim a kiadó-hivatalban.

352. 2—3.

LILI-CREME

a leghatásosabb arc- és kézbőr finomító készítmény!

LILI-CREME teljesen ártalmatlan összetételű, nem zsiroz, nappal is hasznáható!

Egy tegely Lili-Creme ára 1 korona. Egy darab Lili-szappan ára 70 fillér. Egy doboz Lili-hőlgypor ára 1 korona 20 fillér és 2 korona.

Kaphatók: **Dr. Hintz György** gyógyszerárban.
149.30—50.

Nékölözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J.
VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol az a páratlan lélegzőgyógyász hiányzik.

A labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epékeringésben, májfadagok székéltelenség, köhögés, az nyél s. b.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérzékenység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, ájkor s. b. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy székletet hirtelen, fájdalommentesen okoznak s így a leggyengébb szervezetű bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 teleres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve.

1 teleres 1 frt 25 kr.
2 teleres 2 frt 30 kr.
3 teleres 3 frt 35 kr.
10 teleres 9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Ellátottságuknál fogva a labdacsokat a legközelebbi alkalmatosságon és nevek alatt utaztatnak, tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozáján fedőlel piros színben „Pserhofer”-kézírása látható.

Nékölözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Aleg jobb
szájviz, melyet O politzer udvari tanácsos, Schnizler, Kainzbauer tanárok és mások 50 év óta ajánlanak, kétségkívül **dr. Popp J. G.** bécsi cs. és kir. udvari fogorvos

ANATHERIN

szájvíze 1 frt 40, 1 frt és 50 kros üvegekben. Bámulatos hatású minden száj- és foghaj, fogfájás, rossz lehellet, ingó fogak ellen, megerősíti a foghúst, megtartja a fogakat a legmagasabb korig és a rágószerveket megvédi a roth. s. b. adástól. Fogpor 63 kr. Anatherin fogpaszta üvegszelencében 70 kr. csomagban 35 krajczár, fogplomba 1 forint, illatos növény-szappan bőrtisztítólanság ellen 30 kr-ért kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszer üzletben. Valódi csak oly palackban, mint a melyen az oldalt látható, kék czímkével francia nyelven és czéggel aranynyomásban ellátott palack. 358. 2—0.

DUPPAUI ZAB

Királyné tengeri

50 kilónként 7 korona beküldése mellett — 10 mm.-án felül 10 százalék engedménnyel — rendelhető

GRÓF TELEKI ARVED UR

drassói uradalmában u. p. Koncza.

Ugyanott még néhány elsőrendű **magyar bika**, továbbá: **vadgesztenye** és **köris sorfák**, köris és tölgyecseméték kaphatók. 334. 5—10.

E. K. E. PEZSGÓ.

BELATINI BRAUN A. Velence (Fehérmegye.)

5 százalék az Erdélyi Kárpát-Egyesület javára!

Az **E. K. E.-pezspóval** kizsoritani óhajtuk hazánkba az 5 millió koronára menő külföldi pezsgő behozatalt.

Az **E. K. E.-pezsgő** tiszta magyar borból készül, magyar munkások dolgozzák fel, gyár teljesen magyar ipari czikkekkal van felszerelve.

Az **E. K. E. pezsgő** tisztán van kezelve, az E. K. E. választmánya vegyileg megvizsgáltatta és egészséges, kitűnő italnak találta.

Az **E. K. E.-pezsgőt** kérje, követelje minden magyar ember, bankoktól, ünnepies és más alkalmakkor.

Az **E. K. E.-pezsgőt** nagyban meg lehet rendelni „**E. K. E.—Kolozsvárt**” csimen, üvegenként minden fűszer és esemege üzletben. 168.17—30.

ÁZBEJ GERŐ

kézmű- és rövidáru nagykereskedése (Engross)

Kolozsvárt, Status-palota.

D. M. C.
Francia himző és horgoló fonalak
Angol orsó gépezéknak
Kötő és szövő pamutok
Len fonalak
Színes fejtek valódi színben
Berlini, Gácsi Hárászok
Galandok, diszpertlik
Csipke és dívat szallagok
Üveg gyöngyök
és minden rövid árukból
nagy választék.

Első magyar szövő és fonógyár vászon gyártmányai:
Chiffon és Creas vászon
Féllén Rumburgivászon
Wassertuch gyapott vászon
Nyers Molinos vászon
Oxfordok, Zefirek
Szóttések, Canavászok
Foulard és Satin béllések
Fehér és színes orgántin
Bárony kelme minden színben

257. 24—0.

Elsőrendű
hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé
és

C a c a ó.

1097. 18—0

Valódi és kitűnő jó **erdélyi borok** **Teutsch** udvari szállító segesvári pinczészetéből **Kolozsvárt, Segesváry és társai** czégnél kaphatók!

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.